

bange for at ofre Penge, over for denne Sag har været overordentlig paaholdende, hvilket er saa meget mere beklageligt, som der i Virkeligheden ved et forholdsvis lille Offer kunde have været gjort overordentlig meget for Arbejderne. Kravet om at fremme en saadan Lov som denne er jo ogsaa fremkommet med stor Styrke fra hele Landbrugets Side. — Jeg skal nu ganske kort meddele, hvad der er foregaaet i Fællesudvalget. Stillingen, da Sagen kom i Fællesudvalget, var jo den, at Landstinget havde stillet overordentlig store Fordringer, idet det havde vedtaget et Forslag — det, som nu er Mindretallets, og som alt er vedtaget i det andet Ting — gaaende ud paa en Renteydelse, som ved Lovforslagets Gennemførelse vilde give Statskassen en aarlig Renteindtægt af mellem 18—19,000 Kr. Det har jo dog imidlertid ganske sikkert ikke fra nogen Side været Mening, at denne Sag skulde ordnes paa den Maade, at den blev en Indtægtskilde for Statskassen. Vi fra vor Side havde derimod stillet Forslag, der i Virkeligheden kun krævede overordentlig smaa Beløb af Statskassen. Det er jo klart, at naar Landstinget baade paa dette Punkt og ogsaa paa andre Punkter havde stillet saadanne Fordringer, var det jo let for det at gøre Indrømmelser i Fællesudvalget. Folketinget derimod, som havde taget Sagen paa en anden Maade, som havde ment, at der ikke burde stilles andre Fordringer end saadanne, der vare vel begrundede og fuldt forsvarlige, men at der ikke burde stilles Fordringer op, som det var Mening, at man senere skulde frafalde, fandt, at Tingene burde have den Respekt for hinanden, at man ikke opstillede Fordringer, som det ikke var Mening, at man vilde fastholde, og som ikke vare fuldt forsvarlige og velbegrundede. Derfor var vor Stilling i Fællesudvalget ganske anderledes vanskelig end Landstingets; det var langt, langt vanskeligere for os at gøre Indrømmelser i Fællesudvalget. Trods dette har det dog imidlertid udelukkende været fra Folketingets Side, at der er fremkommet Forslag om at gøre Indrømmelser. Der har, som det fremgaar af Betænkningen, været stillet forskellige Forslag, og jeg maa maaske nøjere her betegne de Forslag, der ere fremkomne fra det ærede Medlem for Skelskør (Scaenius) og to af hans nærmeste Meningsfæller i Fællesudvalget. Disse Forslag gik ud paa, at vi skulde forhøje Arbejdernes Bidrag fra $\frac{1}{10}$ til $\frac{1}{8}$, at vi skulde forlange 3 pCt. Rente af hele Statslaanet, og at

Statens aarlige Udlaan nedsattes fra 4 til 3 Millioner Kr. Over for dette Forslag udtalte Landstinget, at det vilde ikke udtale sig om noget af disse forskellige Punkter i Forslaget, før det kendte Folketingets Stilling dertil. Derefter erklærede Folketinget, at det kunde gaa ind paa at nedsætte det aarlige Statslaan fra 4 til 3 Millioner, men saa erklærede Landstinget, at derpaa kunde det ikke gaa ind. — Med Hensyn til Laanevilkårene stillede vi Forslag om en ny § 10, der gik ud paa, at det rentefri Laan bortfaldt mod, at hele Statslaanet forrentes med $2\frac{3}{4}$ pCt. Endelig skulde Bestemmelsen om, at Laanet skulde være afdragsfrit i 5 Aar, falde bort. At dette var en virkelig Indrømmelse, tror jeg, at alle ville indrømme, naar de høre, at Statens aarlige Rentetab for hvert Husmandsbrug gik ned fra 16 Kr. 50 Øre til 13 Kr. 50 Øre, medens Arbejderens Bidrag forhøjedes fra 108 til 111 Kr. Ja, i de 5 første Aar, hvor Afdragsfriheden vilde bortfalde, vilde hans aarlige Bidrag endog blive forhøjet med 15 Kr. Dette var altsaa en overordentlig stor Imødekommenhed fra vor Side, især da Statens aarlige Rentetab samtidig paa Grund af Nedsættelsen fra 4 til 3 Mill. gik ned fra 85,000 til 56,000 Kr. Men Landstinget sagde dog, at det ikke kunde gaa med til de 3 Millioner, og da vi kom med Forslag om en ny § 10, kunde det heller ikke acceptere det. Landstinget vilde ikke udtale sig med Hensyn til Forhøjelsen af Landarbejderens Bidrag, før Folketinget havde taget Stilling, og det vilde da mulig være gaaet som med Forslaget om de 3 Millioner, hvor Landstinget heller ikke vilde udtale sig, før Folketinget tog Stilling, og da vi saa virkelig tog Stilling, vilde man ikke gaa ind paa yort Forslag. Jeg maa udtale, at der fra Landstingets Side ikke har foreligget et eneste Forslag i Fællesudvalget til Udjævning af Stridspunkterne, og de Forslag, som vi fremkom med, kunde Landstinget ikke tiltræde. Men jeg vil dog alligevel indrømme, at jeg er sikker paa, at Landstinget var villigt til at gøre Indrømmelser. Dette fremgik tydelig af Forhandlingerne i Underudvalget. Det maa maaske være mig tilladt at omtale disse Forhandlinger, og jeg skal da med den højtærede Formands Tilladelse oplæse de Par Linier i Betænkningen, der handle derom: „Af et enkelt Medlem af Underudvalget henstilledes det, om man mulig kunde enes om en Løsning paa følgende Vilkaar: Landarbejdernes Bidrag fastsættes til $\frac{3}{20}$ af Laaneværdien, hele Statslaanet forrentes